

Vyhodnocení Skriningového dotazníku pro dospívající, identifikující rizikové oblasti (Volně podle R. E. Tartera adaptovali Nešpor, Csémy a Müllerová, 1995) – 18. verze)

Sečteme počet odpovědí „souhlasí“ pro každou oblast. Počet souhlasných odpovědí v každé oblasti převedeme za pomoci tabulky na procenta souhlasných odpovědí v oblasti. Počty procent v jednotlivých oblastech pak porovnáme a identifikujeme oblasti s největším procentem souhlasných (tj. problémových) odpovědí. Jestliže se vyskytnou problémy s návykovými látkami, je třeba na základě dalšího vyšetření odlišit, zda problémy v jiných oblastech jsou nebo nejsou druhotně působeny škodlivým užíváním návykových látek. Častá je ovšem kruhová kauzalita.

Dotazník je subjektivní, validita dat může být ovlivněna kvalitou vztahu, důvěrou respondenta, názory druhých, které respondent přijal pod. (např. dítě se může vnímat jako „zlobivé“ jen proto, že to říká někdo z rodičů). Odpovědi tedy vypovídají do značné míry o subjektivním vnímání problémů (např. psychosomatické problémy mohou být pojímány jako čistě tělesná nemoc). U těch, kdo měli problémy s návykovými látkami a v současnosti abstinují, se mohou vysoká procenta souhlasných problémových odpovědí týkat minulosti, ne současnosti. Tento skriningový nástroj bývá proto vhodné podle potřeby doplňovat rozhovorem, případně dalšími vyšetřeními a údaji z okolí.

Jméno a příjmení (pacienta):

Počet dovršených let věku:

Datum vyplnění dotazníku:

Jméno vyšetřujícího:

Důvod použití dotazníku:

Počet souhlasných odpovědí a jim odpovídající procento souhlasných odpovědí zakroužkujte.

1. oblast. Volný čas a rekreace: 0=0%, 1=8%, 2=17%, 3=25%, 4=33%, 5=42%, 6=50%, 7=58%, 8=67%, 9=75%, 10=83%, 11=92%, 12=100%
2. oblast. Chování: 0=0%, 1=5%, 2=10%, 3=15%, 4=20%, 5=25%, 6=30%, 7=35%, 8=40%, 9=45%, 10=50%, 11=55%, 12=60%, 13=65%, 14=70%, 15=75%, 16=80%, 17=85%, 18=90%, 19=95%, 20=100%
3. oblast. Zdravotní stav: 0=0%, 1=8%, 2=17%, 3=25%, 4=33%, 5=42%, 6=50%, 7=58%, 8=67%, 9=75%, 10=83%, 11=92%, 12=100%
4. oblast. Duševní zdraví: 0=0%, 1=5%, 2=10%, 3=15%, 4=20%, 5=25%, 6=30%, 7=35%, 8=40%, 9=45%, 10=50%, 11=55%, 12=60%, 13=65%, 14=70%, 15=75%, 16=80%, 17=85%, 18=90%, 19=95%, 20=100%
5. oblast. Sociální zdatnost: 0=0%, 1=7%, 2=14%, 3=21%, 4=29%, 5=36%, 6=43%, 7=50%, 8=57%, 9=64%, 10=71%, 11=79%, 12=86%, 13=93%, 14=100%.
6. oblast. Rodinný systém: 0=0%, 1=6%, 2=12%, 3=18%, 4=24%, 5=29%, 6=35%, 7=41%, 8=47%, 9=53%, 10=59%, 11=65%, 12=71%, 13=76%, 14=82%, 15=88%, 16=94%, 17=100%
7. oblast. Škola: 0=0%, 1=5%, 2=10%, 3=15%, 4=20%, 5=25%, 6=30%, 7=35%, 8=40%, 9=45%, 10=50%, 11=55%, 12=60%, 13=65%, 14=70%, 15=75%, 16=80%, 17=85%, 18=90%, 19=95%, 20=100%
8. oblast. Pracovní adaptace: 0=0%, 1=8%, 2=17%, 3=25%, 4=33%, 5=42%, 6=50%, 7=58%, 8=67%, 9=75%, 10=83%, 11=92%, 12=100%
9. oblast. Vztahy s vrstevníky: 0=0%, 1=7%, 2=14%, 3=21%, 4=29%, 5=36%, 6=43%, 7=50%, 8=57%, 9=64%, 10=71%, 11=79%, 12=86%, 13=93%, 14=100%.

10.(A) oblast. Návykové látky – problémy: 0=0%, 1=7%, 2=13%, 3=20%, 4=27%, 5=33%, 6=40%, 7=47%, 8=53%, 9=60%, 10=67%, 11=73%, 12=80%, 13=87%, 14=93%, 15=100%

Výsledky dotazníku je možné pro lepší přehlednost znázornit graficky. Do grafu zaneste body, odpovídající procentu souhlasných (tj. problémových) odpovědí v jednotlivých oblastech. Pak je spojte vodorovnou čarou s linií odpovídající 0 % problémových odpovědí.

	Procenta kladných odpovědí										
	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
1. Volný čas										
2. Chování	..										
3. Zdravotní stav										
4. Duševní zdraví	..										
5. Sociální zdatnost										
5. Rodinný systém	..										
6. Škola										
7. Práce	..										
9. Vrstevníci										
10. Návykové látky	..										

10. (B) U dospívajících je riziková každá návyková látka včetně alkoholu a tabáku. Stupeň rizika závisí na návykové látce, frekvenci a množství, věku, životní situaci atd.

Kromě uvedeného způsobu hodnocení je možné ještě sčítat tzv. celkový problémový index. Počítá se jako součet procent souhlasných odpovědí v jednotlivých oblastech děleno počtem oblastí (většinou 10 nebo 9, pokud se vynechávala oblast „pracovní adaptace“).

$$\text{Celkový problémový index} = \frac{\text{součet procent souhlasných odpovědí v oblastech}}{\text{počet oblastí (9 nebo 10)}}$$

Celkový problémový index umožňuje odhadnout závažnost stavu a může být užitečný např. při rozhodování se mezi ambulantní a ústavní léčbou.

Zdroj: Nešpor, K. & Csémy, L. (1996). Léčba a prevence závislostí. Praha: Psychiatrické centrum Praha.